

Володимир Січинський

**СТАРІ НАДПИСИ В ЦЕРКВАХ МАКОВИЦІ
(Свідки нашої народної мови з XVII–XVIII століття)***

Деякі наші люде, переважно старші, ніяк не можуть ще позбутися “йорчиків” і твердих знаків, страшенно бояться фонетичного правопису, а найбільше дві букви “і” (з точкою, а вже борони Боже з двома точками “ї”). Ті самі люде ходять до церкви, моляться перед образами та не добачують, які надписи видніють на наших старинних образах як також в інших місцях церкви.

Низше подаємо точні копії різних надписів з XVII–XVIII столітя, зібраних по наших красних стародавніх церквах на Маковиці. Ті надписи писані гарною народною мовою, а правопис їх є близький до теперішнього нашого фонетичного письма. Розуміється, що буква “ѣ” в давнину все читалася як “і”.

Вишний Грабовець. Надпис на одвірках входу: “СЕЙ ХРАМЪ ДАЛЪ ЗРОБИТИ РАБ Б. Міхаль а Марця ПСТЕ... ДУДИЧЪ РОКУ”... (далі бракуе). З боку одвірків: “Р. Б. 1770 ОПРАВИЛЪ ТУЮ ЦЕРКОВЪ Яцко...”

Доброслава. На образі “Страшного Суду”: “СІЙ ОБРАЗ ДАЛЪ ЗМАЛЮВАТИ РА... РОКУ БОЖОГО 1677...”

Кружльова. На іконостасі на правих бічних дверях надпис XVII столітя: “ДАЛЪ ЗРОБИТИ... КУРЬЦИКЪ ИЗЪ ЖЕНОЮ АНЬНОЮ ИЗЪ ТЕЩЕЮ... РОДИЧОВЪ СВОИХ И ЗА ОТПУЩЕНІЕ ГРѢХОВЪ... РОКУ БОЖІА 16...”

Мала Поляна. На мальовилах стін церкви XVIII столітя: “ГДЫ ЧОКЪ УМИРАЄ... ВОЗМИТЬ КОСУ ГРАБЛѢ МѢТЛУ...”

Никльова. Надпись на сволоку середнього зрубу церкви: “РОКУ 1729 МЦА ИОНЯ ДНЯ 16 ЦЕРКВА ЗГОРЬЛА: РОКУ 1730 ЗФУНДОВАНА ЗА СТАРАНЕМЪ И НАКЛАДОМЪ ІПА КОГОТ ФЕДОРА НІКЛОВСКОГО КОМІСАРА МАКОВІЦКОГО: СИМЕОНЪ АНДРІОВСКІЙ ПРЕЗВІТЕРЪ НІКЛОВСКІЙ...”

Нижний Мирошів. На іконостасі з боку св. дверей: “СУЙ ВРАТА ДАЛЪ ЗРОБИТИ РАБЪ БОЖІЙ МАНУСЪ МАЦКО ИЗ ЖЕНОЮ СВОЕЮ, Р. Б. 1737”. На бічних (правих) дверях іконостасу: “ДАЛЪ ЗРОБИТИ РАБЪ БОЖІЙ КОПЧА ХРАМЪ... ДО ВЕСИ НИЖНОГО МИРОШОВА... Р. БОЖІЙ 1744...”

* Публікується за виданням: В. Січинський, *Старі надписи в церквах Маковиці (Свідки нашої народної мови з XVII–XVIII століття)*, Слово народа (Пряшев) 9 (1932).

Нижний Горлих. Чому Горлих, а не “Орлих”? На се нам дає відповідь надпис на старій книжці “Тріодіон”, виданій у Львові в 1716 році), що книжка та закуплена до села “Нижний Горлих”. Місцеві селяне говорять також “Вірлих”.

Прикра. У вівтарі церкви на сволюку вирізано: “ІВАНЪ ЮГАСЕВИЧЪ СКРЯРСКИ ФУНДАТОРЪ РОКУ БОЖОГО 1776”.

Шеметківці. На сволюку середнього зрубу церкви перед вівтарем вирізано: “...СОЗДАСЯ ЗА ТЩАНИЕМ БРАСТВА... ІОАНА РУСІНКА. ІОАНА КНИША ВО СЛАВУ... ОТ Р. Х. 1753”.

Про правдивість і точність списаних надписів може кожний переконатися на місци – зі самого оригіналу. А тому йдіть до наших красних стародавніх церков, а коли будете перед їх образами молитися, читайте і мову нашого народа з XVII–XVIII століття, а тоді переконаєтеся хто ми і чий ми діти.

Публ. та ред. Д. Гордієнка